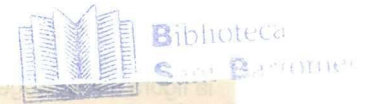

LA MAÑANA, 22-6-03

T(R)ÒPICS

MARCEL·LÍ BORRELL

Cinquanta anys de Mogambo

Zeuxis i Parrhasius eren dos pintors atenencs. Rivalitzaven per aconseguir el major grau de semblança amb l'objecte real. Zeuxis va pintar unes cireres tan enganyosament reals que els ocells s'hi van atansar decidits a picotejar-les. Pel seu compte, Parrhasius va engalipar el jurat del certamen pintant un vel de tan exquisit relleu i textura que el van instar a que l'alcés per "poder veure", li van pregar, "el que hi havia al darrere"...

La coneguda faula serveix per a situar la relació de l'observador i l'objecte artístic. Perquè la història de l'art occidental podria ser la història de mirada obsessionada per la il·lusió de realitat. A finals del segle XIX, el cinema vindria a sado-llar aquest desig. Els primers espectadors del documental dels germans Lumière *L'arribada del*

tren a l'estació de la Ciutat encara corren esporguats a hores d'ara. L'imperi de la mirada com a acte de coneixement. Moviments de mirades sobre allò quotidià, sobre territoris inexplorats i exòtics. Que enganyen el nostre adelerat ull predador, embarcant-lo en un safari de mirades desitjoses i viatgeres.

Fa cinquanta anys, un John Ford amb ganes de conèixer l'Àfrica salvatge i atàvica, ens va embarcar en *Mogambo* (1953). Un film on Clark Gable, Ava Gardner i Grace Kelly s'empaitaven, en luxuriós Technicolor, a través de les selves de Tanganika, Kenia i l'Àfrica equatorial francesa. L'excusa eren els goril·les que l'enganyat marit de la Grace Kelly volia capturar en imatges cinematogràfiques de 16 mm. L'ull entomòleg de John Ford (que patia de doloroses cataractes)

transformava el triangle amorós en foguera passional, entre la jungla exuberant que catalitzava les reaccions més primitives dels personatges. I per acabar d'adobar aquest menage a trois no consumat, és coneguda la intervenció de la censura franquista que per evitar l'adulteri conjugal, va convertir el matrimoni format per Grace Kelly y Donald Sinden en simples germans. La nostra mirada, amb la complicitat de l'oida concupiscent, afegia llenya al foc. De la mirada curiosa del viatger havíem passat a la mirada del desig incestuós.

D'entre els més de 130 pel·lícules que va rodar John Ford, *Mogambo* no és una de les seves millors realitzacions. Ni falta que fa. Però dinamitza audiovisualment, tot adaptant-la a la nostra realitat contemporània, la faula grega del començament. Com els ocells de Zeuxis picotegem encara les cireres, i jutges de la morbositat, exigim veure allò que hi ha al darrere del vel de la pantalla cinematogràfica.